

AÑO (LETO) XXII. (16)
No. (štev.) 24

BUENOS AIRES
13. junio 1963

Pogreb Janeza XXIII. in priprave na konklave

S tem pa niso bile odstranjene vse težave. Zavod se je smel imenovati gimnazija šele od leta 1906 naprej in za vsak razred posebej je moral škof Jeglič prositi za pravico javnosti. Največje težave so pa nastopile v petem razredu, ker zanj in za ostale višje razrede sploh ni bilo slovenskih šolskih knjig. Tedaj se je škof Jeglič lotil tudi izdajanja teh knjig. Tako smo po njegovih zaslugi: Slovenci dobili med drugim latinsko-slovenski in grško-slovenski slovar ter druge učne knjige za višje gimnazijske razrede. Ob osvoboditvi slovenskega naroda leta 1918 so zato škofu Jegliču slovenski šolniki lahko po pravici izrekli priznanje, da je »bila slovenska šolska knjiga škofova«.

Tako imamo pred sabo dva pomembna jubileja: petdesetletnico prve slovenske mature na privatni škofijski gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano in prve slovenske mature na celovski slovenski državni gimnaziji, edinem slovenskem srednješolskem zavodu v Avstriji.

Škofijske privatne gimnazije v Št.

Predsedniki Kenije, Ugande in Tanyike so odločili, da se bodo te države združile v Vzhodnoafriško federacijo.

Med tem pa so šah deli zemljo med kmečko ljudstvo, ki vladarja tudi podpira v izvajanju njegove pravičnejše pa stražnika." Proti izgredeknikom je vlada poslala vojsko s tanki. V spopadih je bilo ubitih nad 86 ljudi, okoli 200 pa ranjenih. Oblasti so zaprle nad 100 fanatičnih mulahov, ki so nahujskali ljudstvo na izgredek. Vsi bodo prišli pred posebno sodišče.

Odbor je članicam organizacije priporočil postritev kontrole nad potniki na Kubo. Vse države naj bi potne liste opečatile z „Neveljavno za Kubo“. Nadalje je odbor predlagal: 1. Vse članice naj izboljšajo obveščevalno službo; 2. Skliče naj se sestanke šefov tajnih policij, na katerem naj bi se dogovorili o koordiniranem nastopanju proti komunistom; 3. Vse članice naj neprestano poročajo odboru o komunistični aktivnosti na svojih področjih.

Predsednik britanske vlade Macmillan ima nove težave. Tokrat mu jih je povzročil vojni minister v njegovi vladi John Profumo s svojo ljubavno afero z 21-letno manekinko Christine Keeler, za katero je policija sedaj ugotovila, da je imela istočasno ljubavne odnose tudi s sovjetskimi mornariškim atašejem Ivanovom, ki je imel v rokah vso sovjetsko vojnusko službo v Veliki Britaniji. John Profumo je pred britanskim parlamentom v marcu zatrjeval, da z omenjenim dekletom sploh ni imel nobenih nedovoljenih odnosov. Ko je sedaj policija ugotovila, da je bila omenjena Keeler tudi v zvezi s sovjetskimi mornariškimi atašejem, je Profumo Macmillanu v pismu priznal, da je (Nadaljevanje na 4. strani)

ANICA KRALJ

Očetom in materam

Glavne misli iz govora na otroški tomboli v Slomškovem domu, dne 26. maja 1963. Objavili jih bomo v dveh številkah. V današnji številki prinašamo prvi del govora.

I.

Ljubezen do otroka se kaže na različne načine. Prava je ona, ki jo vodi pamet in dalekovidnost. Pametna vzgoja pripravi otroka na življenjsko pot; dalekovidni starši pa ne bodo pozabili, da jim je otrok izročen le v varstvo in da morajo storiti vse, da bo njegova pot le vrnitev k Stvarniku. Vsa vzgoja v krščanskih družinah mora sloneti na tej resnici.

Naši starši so nas vzgajali morda prestrogo. V deželi, kjer danes živimo pa ravnajo starši prav nasprotno. Sade take popustljive vzgoje vidimo na lastne oči. Največkrat obsojamo mladino, ki pa ni za to odgovorna. Po vsem svetu se danes veliko piše o mladostnih zločinih. Skrbna preiskava za vzroke tega žalostnega pojava je dogajala, da krivda ni na mladini, pač pa na popustljivi vzgoji ali popolni brezbriznosti staršev.

Popustljivost v vzgoji so se žalibog nalezle tudi nekatere naše matere in očetje, posebno tam kjer vlada v hiši blagostanje. Večkrat slišimo: „Mojemu otroku ne bo nič manjkalo, naj ima kar si želi, saj mu lahko damo! Naj uživa življenje, saj smo mi že dovolj trpeli.“

Taka ljubezen je napačna ljubezen, ker je ne vodi pamet in je otroku škodljiva. Prava ljubezen gleda v bodočnost otroka. Ne bomo vzgojili ne dobrega in značajnega moža, ne žlahtne žene, če jima v mladosti ugodimo vse hipne želje. Taki otroci bodo v bodočnosti slabi, ki bodo podlegli prvi težavi, ki se jim bo zoperstavila; iskali bodo le varljivih užikov, ki človeka počasi uničijo.

Vsi vemo, da se mora človek v življenju neprestano boriti; težave so v domu, na delu, v družbi. Povsod. Zato je nujno potrebno, da otroka pripravimo na težave, da od njega zahtevamo žrtve in naporov, ker le tako ga bomo utrčili v pogumu za poznejše težave.

Prva otrokova dolžnost ko pride k pameti je učenje. To je prva borba izven doma. Podprite ga v prvih težavah. Zanimajte se za njegovo življenje v šoli, veselite se njegovih prvih uspehov. To je prvi njegov korak v svet izobrazbe, do katerega ima pravico vsak človek.

Ko je pred nekaj meseci prišel v Buenos Aires Abbé Pierre, pariški duhovnik, znan po vsem svetu kot oče revežev in velik zagovornik njihovih pravic, je v govoru poudaril, da ima tudi najbolj revna družina pravico ne le do kruha in strehe, temveč tudi do izobrazbe.

Če pogledamo v našo preteklost, se moramo čuditi, kako so naše kmečke in tudi revne družine v mestu mogle izolirati svoje otroke. Ne bi imeli Slomška in drugih velikih mož, če ne bi imeli velikih in skrbnih mater in očetov. Za enega izšolanega sina se je včasih vsa

družina žrtvovala, in marsikatera sestra se je kot služkinja izgarala, da je lahko brat pel novo mašo.

Take žrtve danes, hvala Bogu, niso potrebne. Pač pa je izobrazba danes bolj važna kakor v preteklosti; saj bodo kmalu delodajavci že za vajenca v tovarni zahtevali vsaj en del srednje šole.

A ne samo za to. Majhen narod

BRALI SMO

NOV VAL PODRŽAVLJENJA ZASEBNIH PODJETIJ V KOM. JUGOSLAVIJI

Allan Jacks, beograjski dopisnik ameriške agencije AP, je poslal v New York naslednje poročilo o novem valu podržavljenja zasebnih podjetij v Titovi Jugoslaviji:

„Čuden jugoslovanski komunizem zasebnih podjetij se nahaja v novem obdobju podržavljanja in združevanja več manjših podjetij v večja. Veliko industrijskih podjetij stoji pred izbiro: ali se med seboj združijo ali pa propadajo. Od vlade ne morejo pričakovati neprestane finančne podpore za svoj obstoj.“

Do takih razmer je prišlo zaradi čudne vrste jugoslovanskega komunizma: ta je namreč iznašel tole: podjetja so javna last, vodi pa jih naj zasebna ali zadržna iniciativa.

Po tem Titovem sistemu, ki ga strogo obsoja marksistična Moskva, je „podjetje“ osnovna produktivna in trgovska celica gospodarstva. Sistem zato od te celice tudi zahteva, kakor v kapitalističnih državah, da finančno uspeva, sicer mora propasti.

Primer: Beograjski hotel je neodvisno podjetje. Sam se mora vzdrževati ali pa propasti. Če ne bo mogel plačati določenih davkov, bo, teoretično, porušen in spremenjen v prostor za parkiranje avtomobilov.

Kdo je lastnik takšnega podjetja, ni jasno. Po jugoslovanskem gospodarskem sistemu nima pravega lastnika, je enostavno last vseh. Dejansko pa je njegov lastnik beograjska občina. Točneje: občinski svet bo sklenil, da ga je treba porušiti in isti občinski svet bo potem postavil paznika na zemljišče.

Ker seveda na desetisoče turistov prihaja v Jugoslavijo — eni po trgovskih opravkih, drugi na počitnice v sonč-

smo, malokdo nas pozna. Če hočemo, da se uveljavimo med tujci moramo poskrbeti, da nam bodo tudi v tujini zrastle veliki močje. Bilo bi napačno, če bi nas poznali samo po pridnih rokah! Naj nas poznajo tudi po našem umskem delu!

Narod se ne uveljavi po svojih milijonarjih, uveljavi se po stopnji svoje izobrazbe; tujina ga bo spoznala in cenila po njegovih pisateljih, glasbenikih, slikarjih, znanstvenikih itd.

Da nam bodo taki močje zrastle, da se z njimi kot narod uveljavimo med drugimi narodi je odvisno predvsem od vas, drage mamice in očetje.

no Dalmacijo —, takšna usoda verjetno ne bo zadela nobenega hotela. Toda vrsta drugih podjetij stoji danes pred takim problemom.

Tito je v govoru pred letom dni dejal: „V naši državi imamo podjetja, ki jih bo treba zapreti, ker njihovih izdelkov, ki jih je preveč, ni mogoče prodati. Preveč istovrstnih podjetij ne more obstojati. Vsaka občina bi hotela imeti svoje podjetje, toda ne jemlje v poštev možnost propada ali pa prenapičenja istovrstnih izdelkov. Sedaj moramo drago plačevati to napako.“

Tito se je pritoževal, da nad 500 jugoslovanskih podjetij tekmuje med seboj za omejeno število naročil iz inozemstva. Od tega Titovega govora do danes se je število teh podjetij znižalo že na 254.

Podobne probleme imajo druge industrije, npr. tekstilna in ladjedelniška. Tekstilna trgovina je v zadnjih letih močno narasla ter je bilo v raznih delih države zgrajenih veliko število tekstilnih tovarnov. Kapital za te tovarne so dajale občine in posamezne republike, ki so gledale pri tem možnost novih zaposlitev in dobičkanosti podjetij, od katerih bodo lahko pobirale davke. Toda razmah teh tovarnov je povzročil veliko zmedo v gospodarstvu. Iz Beograda je iznenada prišlo povelje, da bo treba ustvariti manj, toda večjih podjetij tako, da se bo več dosedanjih združilo v eno.

Isto se je zgodilo v ladjedelniški industriji. Zrasle so številne družbe, vse tekmuječe med seboj za isto omejeno trgovino in vse zahtevajo državno podporo, ko so prihajale v deficit.“

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Za 7. julija so, kot znano, v Argentinistov, 737 provincijskih poslancev in 226 njihovih namestnikov, 5582 občinskih svetovalec in 4311 namestnikov, 1908 članov v razne občinske odbore za urejanje posameznih krajev in 1478 njihovih namestnikov, 1608 članov sodišč za pregledovanje računov in prav toliko njihovih namestnikov ter 726 šolskih svetovalec in ravno toliko namestnikov. V vsem je za volitve po-
stavljanih 21173 kandidatov.

8

polagoma združujejo, tako, da iz vseh skupaj nastaja neke vrste univerzalno gospodarstvo; končno, socialni napredek, red, varnost in mir vseh narodov so tesno povezani med seboj.

Zato se že vidi, da vsaka država, neodvisno od drugih, ne more sama sebi zadostiti, niti se ne razviti do popolnosti, ker je naraščajoče blagostanje ene države deloma učinek in deloma razlog naraščajočega blagostanja vseh ostalih.

Nezadostnost sedanje organizacije javne oblasti v odnosu do univerzalne blaginje

Enotnost človeške družbe ne bo nikdar razpadla, ker obstaja iz ljudi, ki so enako soudeleženi v naravnem dostojanstvu. Odtod nujnost, ki izhaja iz same človeške narave, da je treba pravilno služiti splošni blaginji, se pravi, tisti, ki se nanaša na vso človeško blaginjo.

V preteklosti so vladarji narodov, kakor kaže, mogli zadostno služiti skupni blaginji, bodisi preko poslaništev svojega naroda, bodisi s sestanki in razgovori med najbolj vidnimi predstavniki naroda, bodisi s pogodbami, in dogovori, se pravi, uporabljajoč metode in sredstva, ki so kazale naravno pravo, človeško pravo in mednarodno pravo.

V naših časih pa so se odnosi med narodi precej spremenili. Na eni strani mednarodna blaginja postavlja vprašanja največje resnosti, težka in nujna takojšnje rešitve, zlasti kar tiče varnosti in miru na vsem svetu; na drugi strani pa vladarji posameznih naro-

Po določitvi dr. Solana Lime za predsedniškega kandidata

Čeprav imamo samo še tri tedne do volitev, še vedno niso vsa vprašanja postavljena tako, da bi bila povsem jasna pot do volitev in do rešitve, ki naj jih te volitve državi prinesejo. Ravno določitev predstavnika ljudskih konservativcev dr. Solana Lime za predsedniškega kandidata s strani peronistične Ljudske zveze, je ustvarila stanje, ki še ni povsem razčiščen. V sami ljudski in narodni fronti na to kandidaturu ni pristala politična skupina, ki se je zavzemala ves čas za vpokojenega generala Leona Bengoa. Zato je iz fronte izstopila in grala Leona Bengoa sama proglasila za predsedniškega kandidata. Sedaj ta politična skupina — Gibanje za narodno fronto — vabi še druge politične stranke in jih hoče pridobiti za Bengojevo predsedniško kandidaturu, ponujajoč jim še prazno podpredsedniško mesto.

Največje trenje je postavitev dr. Solana Lime za predsedniškega kandidata povzročila v dr. Frondizijevi intransigentni stranki. Čeprav je državna konvencija te stranke določila za predsedniškega kandidata tokratnega predsednika stranke dr. Alendeja, za podpredsednika pa dr. Begnisa, in je bilo tedaj poudarjeno, da je določitev teh kandidatov samo pogojna in veza na še na odločitev ljudske fronte, je dr. Alende vztrajal naprej na svoji kandidaturi. Dal je znova sklicati državno konvencijo, ki naj bi odločila v tem spornem vprašanju. Pristaši dr. Alendeja so vztrajali na odklonitvi dr. Solana Lime kot predsedniškega kandidata ljudske in narodne fronte ter zahtevali, da mora to biti dr. Alende. Bivši predsednik dr. Frondizi je pa iz konvencije v Bariločah poslal strankinim zaupnikom na zborovanje navodila, v katerih jim zatrjuje, da je ljudska in narodna fronta „konkreten političen izraz sedanjega stanja v državi v duhovni, socialni in gospodarski dimenziji“, da je treba za vsako ceno v tej fronti ostati in tudi sprejeti ter podpreti kandidate, ki jih je postavila. Na konvenciji sta se pri takem stanju ustvarila dva bloka „frontovci“ in „Alendovci“. Do plenarnega zborovanja sploh ni prišlo. Predstavniki „frontovcev“ so enostavno odšli v Buenos Aires ter pisмено potrdili pristanek stranke na postavljenega kandidata. Istočasno je dr. Carlos Sylvestre Begnis, pomembna radikalna osebnost, izjavil, da odstopa kot podpredsedniški kandidat na listi dr. Alendeja ter sprejema kandidaturu za podpredsednika na listi ljudske in narodne fronte z dr. Solano Limo kot predsedniškim kandidatom.

S tem spor v intransigentni radikalni stranki še ni bil rešen. Predsednik državne konvencije dr. Oyhanarte, zagovornik ljudske in narodne fronte, je sklical sestanek glavnega odbora stranke. Na dnevnem redu je bila med drugim točka odstavitev dosedanjega strankinega vodstva z dr. Alendejem na čelu ter postavitev novega. Alende je pa na drugi strani poslal pravnega zastopnika stranke na volilno oblast ter jo pro-

sil, naj ne prizna nobenega sklepa glavnega odbora. Istočasno je dr. Alende odstopil kot predsednik stranke, vztraja pa še naprej na kandidaturi za predsednika ter zase išče podpore pri vseh tistih, ki niso povsem navdušeni z dr. Solano Limo kot predsedniškim kandidatom fronte. Udeleženci glavnega odbora v La Plati so med tem izvolili novo vodstvo stranke. Za novega predsednika stranke so določili dr. Gomeza Machado, dr. Frondizijevo zaupno osebnost, ki je bil v prejšnji poslanski zbornici predsednik strankinega poslaniškega kluba in je v imenu stranke pisмено priznal tudi postavljeno kandidaturu ljudske in narodne fronte.

Zaradi dr. Frondizijevih navodil strankinim zaupnikom, naj odobre ljudsko in narodno fronto, je notr. min. gen. Villegas zaprosil pravosodnega ministra dr. Astigueta, naj naroči drž. pravdniku, da začne sodniško postopanje proti odstavljenemu predsedniku, ker da njegove izjave predstavljajo poveljevanje peronizma.

Reakcija nastopa dr. Solana Lime med obojimi silami

Po določitvi za predsedniškega kandidata je dr. Solano Lima podal več izjav. V prvi je med drugim zatrjeval, da ni sile, ki bi mogla zaustaviti val ljudske množice, da ne bi izpovedala svoje volje. Zatrjeval je, da bo fronta dobila 51% glasov in da general Aramburu nikakor ne more računati na uspeh. Tudi je povedal, da je bil dvakrat pri Peronu in da se bo, če bo on predsednik, isti tudi lahko vrnil. Za vojsko je dejal, da se bo pod njegovim predstvom bavila z nalogami, za katere je postavljena, neposlušne osebnosti, bo pa proglasil za upornike.

Te in podobne izjave frontovskega predsedniškega kandidata — dr. Solano Lima je zatrjeval, da so nekatere netočno reproducirane — so imele za posledico vrsto razgovorov in posvetovanj državnih tajnikov za oboje sile in notr. ministra s predsednikom republike dr. Guidom. Končno je bilo izdano sporočilo, da je vlada poslala zvezni sodni oblasti vse gradivo, ki se nanaša na postavitev dr. Solana Lime za predsedniškega kandidata ter njegove izjave s prošnjo, naj ugotovi, če njegovo postopanje in izjave ne kršijo veljavnih kazenskih in volilnih predpisov. Sedaj je od zvezne sodne oblasti odvisno ali bo dr. Solano Lima mogel biti predsedniški kandidat ali ne. Vlada sama v tem vprašanju ni hotela ukrepati, ker se hoče držati besede, ki jo je dala, da bo v volilni dobi povsem nepristranska in zato prepušča sodni oblasti, da tu pove svoje mnenje.

Eden od buenosaireskih listov je razpoloženje obojeh sil o tej zadevi strnil v ugotovitve: „Izključeno je, da bi oboje sile po osvobodilni revoluciji, po zrušitvi dr. Frondizija in Frigeria in po tolikih sporih ter trenjih v vrstah obojeh sil, ki so temu sledile, pristale na to, da bi bila prihodnja vlada delo in sad akcije, ki jo razvijajo Peron-Frigerio in Frondizi.“

PORAVNAJTE NAROČNINO!

vsej širini sveta, zato je nujno, ker tako zahteva isti moralni red, ustanoviti javno oblast na svetovni podlagi.

Javna oblast, postavljena po skupnem sporazumu in ne s silo

Ta javna oblast, katere avtoriteta se razteza po vsej zemlji in ki ima na razpolago sredstva, s katerimi se dosega splošna blaginja, se mora ustanoviti seveda s pristankom vseh narodov, ne pa se postaviti s silo. In če naj taka javna oblast izvršuje svoje poslanstvo učinkovito, mora biti do vseh enaka, brez sleherne pristranosti in usmerjena k splošni blaginji vseh ljudi. Če bi močnejši narodi s silo vzpostavili to svetovno oblast, potem bi se bilo s pravico bati, da bi služila nakaterim redom ali pa bi bila na strani enega samega naroda; in na tak način bi bili moč in učinkovitost njenih akcij v nevarnosti. Narodi, pa naj so si še tako različni med seboj v močovitosti materialnih dobrin in v svoji vojaški sili, odločno branijo pravno enakost in lastno moralno dostojanstvo. Zato se, ne brez razloga, države nerade podvržejo neki oblasti, ki jim je postavljena s silo ali pri ustanovitvi katere niso sodelovali, ali na katero niso svobodno pristali.

Splošna javna blaginja in osebne pravice

Kakor ni mogoče presojeti splošne blaginje naroda ne da bi upoštevali človeško osebo, prav isto je treba reči o splošnih potrebah vseh narodov: zato mora javna in splošna oblast paziti, da se pravice človeške osebe priznavajo, se

Mir na zemlji

Neuradni prevod zadnje papeške okrožnice — Nadaljevanje

Zato je torej potrebno, da bolj evolutni narodi pri pomoči v različnih oblikah bolj potrebnim narodom, spoštujejo z velikim razumevanjem lastne karaktristike vsakega naroda in njegove tradicionalne ustanove ter se vzdržijo kakršnega koli namena madvlade. Tako bodo učinkovito pripomogli k učititvi zvez ene Skupnosti vseh narodov, katerih vsak, zavedajoč se svojih pravic in dolžnosti, bo v enaki meri računal na blagostanje vseh narodov.

Znak časa

V današnji dobi je začelo vedno bolj prodirati v človeški duh prepričanje, da je treba razlike, ki nastajajo med narodi, reševati ne z orožjem, temveč s pogodbami.

To prepričanje, težko je povedati, v večini slučajev raste iz strašne razdiralne sile, ki jo nosi sedanje orožje in iz strahu pred strašnimi nesrečami in ruševinami, ki bi jih povzročilo to orožje. Zato je v naši dobi, ki se hvali, da ima atomsko energijo, absurdno trditi, da je vojna primerno sredstvo za masečevanje kršenih pravic.

Toda na žalost pogostokrat vidimo, da narodi, pokoravajoč se strahu kot vrhovnemu zakonu, neprestano množijo vojaške stroške. Pri tem pravijo — in jim je mogoče resnično verjeti — da to delajo za namenom, ne da bi podjarmili druge, pač pa da bi te druge odvrnili od napada.

Vendar je treba upati, da bodo narodi, z vzpostavljanjem odnosov in pogajanj, polagoma boljše spoznali socialne zveze človeške narave in bolj razumeli, da je treba med glavne dolžnosti človeške skupnosti postaviti tisto, da se odnosi med posamezniki in med narodi pokoravajo ljubezni in ne strahu; kajti ljubezen že sama po sebi vodi ljudi v odkritosrčno in vsestransko povezavo interesov in duha, kar vse je zanje vir neštevilnih dobrin.

ČETRTI DEL

Odnosi med posamezniki, družinami, združbami in političnimi skupnostmi, na eni ter svetovno skupnostjo na drugi strani

Odnosnost med političnimi skupnostmi

Nedavni napredek znanosti in tehnike, ki je vplival na človeške navade, podžiga ljudi vseh narodov, da naj svojo dejavnost vedno bolj združujejo ter se sami med seboj povežejo. Kajti danes je neizmerno narasla izmenjava idej, ljudi in stvari. Zato so se izredno pomnožili odnosi med posamezniki, družinami in združbami, pripadajočimi različnim narodom ter sestanki med vladarji posameznih narodov. Istočasno se gospodarstvo enih narodov vedno bolj prepleta z gospodarstvom drugih; gospodarski načrti posameznih narodov se

Novice iz Slovenije

Smrt med slovenskimi pisatelji

Dne 2. junija je minila prva obletnica, odkar je umrl najbolj čitani slovenski pisatelj Franc Sal. Finžgar.

Pa tudi letos je smrt obiskala vrste slovenskih pesnikov in pisateljev v domovini. Dne 27. 3. je umrl zadet od srčne kapi slovenski pisatelj, zdravnik psihiatra primarij dr. Bogomir Magajna. Rodil se je 13. jan. 1904 v Gornjih Vreham pri Divači, medicino je študiral v Ljubljani in Zagrebu, bil nato vojaški zdravnik v Sarajevu in Logatcu, zatem pa zdravnik specialist za umobolne v bolnici za umobolne v Devici Mariji v Polju. Do II. svetovne vojne je pripadal kat. idejnemu slovenskemu krogu, bil je v akademskih letih član kat. akademskih društev v Ljubljani in Zagrebu, kot pisatelj pa sodeloval zlasti pri Finžgarjevi Mladiki. Med okupacijo so ga Italijani internirali v Italijo, po zlo. mu Italije se je priključil politično in idejno partizanom-komunistom. Najboljše njegovo delo je povest Gornje mesto, ki popisuje življenje slovenskih študentov in ljudi v Zagrebu. Znani so tudi njegovi Graničarji, Primorske novele, Bratje in sestre. Po vojni je napisal več stvari iz partizanskega življenja, ki pa zdaleč ne dosegajo njegovih predvojnih del. Pozna se jim tudi, da se ni mogel povsem vživeti in vrstni v novi marksistični idejni svet. Pokopali so ga na pokopališču pri Sv. Križu. Od njega so se poslovili Tone Seliskar v imenu Društva slovenskih književnikov, prof. dr. Janez Kanoni v imenu bolnice za duševno bolne in pisatelj France Bevk v imenu založbe Lipa v Kopru.

Pred dr. Magajno je v Ljubljani tudi umrl Franc Albreht (11. 2.). Dočakal je 74 let. Rojen je bil v Kamniku, gimnazijo je študiral v Kranju, po maturi pa šel študirat pravo na Dunaj, kjer se je predal marksistični ideologiji. Med I. svet. vojno je bil pri vojakih. Leta 1917 je izdal prvo pesniško zbirko Misteria Dolorosa, leta 1920 pa zbirko Knjiga življenja. V prozi je izdal eno samo knjigo pod naslovom Zadnja pravda. Po končanih slavističnih študijah v Ljubljani je dobil službo na univerzi. Izven službe se je kulturno udeleževal na raznih področjih, zlasti kot urednik Ljubljanskega Zvona. Kot marksist je bil med povzročitelji krize pri tej liberalni slovenski kulturni reviji in med ustanoviteli marksistične revije Sodobnost in propagatorji kulturnega boljševizma na Slovenskem.

SLOV. PLANINSKO DRUŠTVO

vabi na

PREDAVANJE

ki bo v soboto, 22. junija ob 18,30 v Slovenski hiši na Romón Falconu.

Predaval bo

g. Jurij Skvarča

o ekspediciji na Pier Giorgio

Kot zgrajen marksist je bil določen že leta 1918 za eno vodilnih mest za slučaj zmage upornikov na Zaloški cesti, zato je ob izbruhu komunistične revolucije bil z vsem srcem na komunistični strani. Zaradi tega je bil zaprt in nato odpeljan v Dachau. Po vrnitvi v Ljubljano so ga komunisti nagradili s tem, da so ga postavili za prvega povojnega ljubljanskega župana. Leta 1960 mu podelili Prešernovo nagrado, Cankarjeva založba je pa izdala izbor njegovih kritičnih in kulturno političnih člankov pod naslovom „Odevi časa“. Pri Društvu prevajalcev Slovenije je bil več let predsednik, prav tako tudi pri Zvezi prevajalcev Jugoslavije. Na njegovem pogrebu so govorili v imenu Zveze književnikov Jugoslavije France Bevk, v imenu Zveze jugoslovanskih prevajalcev Božidar Borko, v imenu ljubljanske občine Joško Gorjanc in v imenu Društva slovenskih književnikov Mira Mihelič.

Dijaki iz sedmih učiteljskih v Sloveniji so imeli pred kratkim zborovanje v Kopru. Na njem so razpravljali o položaju na učiteljskih ter ugotavljali, da je na njih sedanjí učni sistem skrajno neurejen in nesistematičen. Naglašali so, da je sedanje stanje nevzdržno in zahtevali čimprejšnjo preobnovo učiteljske v sodobne urejene pedagoške akademije odnosno druge njim ustrezne šole.

Na Bledu je bil nedavno mednarodni pedagoški seminar, na katerem so sodelovali predstavniki Pedagoškega inštituta na ljubljanski univerzi, Zavoda za napredek šolstva SR Slovenije, ki je ta seminar tudi organiziral in sekretarizirala Sveta za šolstvo SR Slovenije in

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Občni zbor Slov. kat. akad. starešinstva V soboto, 8. junija t. l., zvečer je bil v Slovenski hiši v Buenos Airesu redni občni zbor Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva. Na njem so člani razpravljali o vseh vprašanih, ki so v zvezi z delom starešinske organizacije. Prav tako je bil na njem obširen razgovor tudi o narodnem in verskem položaju Slovencev na Koroskem. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Božo Fink, tajnik Stane Žužek, blagajnik Milan Magister, odbornika dr. Franc Bajlec in dr. Leopold Eiletz. V nadzornem odboru so: Miloš Stare, dr. Franc Logar in Rudolf Smersu, v razsodišču pa dr. Alojzij Voršič.

Osebnosti

Še o tragični smrti Klemenčičeve družine. V zadnji številki smo poročali o veliki avtomobilski nesreči, v kateri so izgubili življenje Jože Klemenčič in njegova žena Milena ter sinova Joško in Andrejček. Mali sinček Janeček je ostal pri življenju, toda njegove poškodbe so bile tako velike, da jim je tudi on podlegel. Vseh pet članov Klemenčičeve družine so položili k zadnjemu počitku na

Nacionalnega didaktičnega centra za liceje v Padovi. Tema referatov se je nanašala na značilnosti reforme šolstva in učnega sistema v obeh državah.

Janko Glaser, pesnik zelenega Pohorja, je 21. marca slavil 71-letnico svojega življenja. Znan je po svojih pesniških zbirkah Pohorske samote, Čas — kovač, Ob jesenskem ekvinokciju ter Pesmi in napisi. Do upokojitve je bil profesor slovenščine in nemščine na mariborski gimnaziji, nato pa je postal ravnatelj študijske knjižnice in muzeja v Mariboru.

Umrli so. V Ljubljani: Josip Belušič, Marija Žigon roj. Strah, Jože Lotrič, upok., Franjo Šaunik, puškarski mojster v p., Amalija Mahnič roj. Slamič, Franc Sedovnik, Franc Mihelič, upok., Matija Čad, Lojze Arselin, upok., ing. Herman Res, Marija Vesel, Franc Korencan, ključavničar v p., Barbka Mežek roj. Jančar, Agnes Škabar, Janez Mlakar, vratar Narodne banke, Pavel Šmit, kovač, Marija Primc roj. Knez, Pavla Požnen roj. Šušteršič, upok. in Andreja Kolenc roj. Škraba, učiteljica v Straži pri Novem mestu, Anica Grčman v Zalogu, Unšula Šušteršič roj. Brodnik v Stanežicah, Mirko Sušnik, učitelj v p. v Trbovljah, Jakob Klemenc, žel. upok. v Zalogu, Pavel Golobič, slavist na Jesenicah, Štefi Margel roj. Haljakijević v Travniku, Lenči Jerič roj. Drnovšek v Trbovljah, Ivan Medvešček, vlakovodja v p. v Mostu na Soči, Vera Hvala roj. Saksida prof. v Celju, dr. Rudolf Kaluža, odvetnik v p. v Postojni, Franc Pečnik, sodni svetnik v p. v Št. Petru pod sv. gorami, Frančiška Drnovšek roj. Mestek v Zagorju ob Savi, Franc Vrtačnik v Vačah pri Litiji, Ana Intihar roj. Habičan v Daljni vasi, Alojz Jeriha, upok. v Bizoviku in Karel Plestenjak, biv. direktor in kustos muzeja v Novi Gorici.

SAN MARTIN

Preteklo nedeljo (9. junija) je bilo zopet razgibano življenje v Slovenskem domu. Na predvečer je bil v mali dvorani prijateljski sestanek pristašev Slovenske demokratske stranke. — V nedeljo dopoldne so imele članice sanmartinskega krožka SDO svoj redni mesečni sestanek, na katerem je predavala gđ. Mija Markež o slovenskih narodnih običajih. Zanimivemu predavanju so vsa dekleta sledila z veliko pozornostjo. Po predavanju je bil živahen razgovor. Sestanka se je udeležilo 26 deklet. — Istega dne dopoldne so imele lepo obiskan občni zbor naraščajnice SDO v San Martinu, katere vodi gđ. Saša Hartman. Novi odbor sestavljajo: predsednica Alenka Grom; odbornice: Irena Šušteršič, Sonja Jenko, Marjeta Rožane, Nina, Jana in Silva Pristovnik, Helena Marincek ter Anica Ferfoglia. Prihodnji redni sestanek bo 14. julija po sv. maši.

bolj prilagajati svojo zgradbo in svoja sredstva veličini in plemenitosti svojih ciljev. O da bi čimprej prišel čas, ko bi ta organizacija mogla učinkovito zagotavljati pravice človeka: pravice, ki so, ker izhajajo neposredno iz dostojanstva človeške osebe, splošne, nekršljive in neodtujljive. In to toliko bolj, v kolikor danes ljudje vedno bolj aktivno sodelujejo v javnih zadevah svojih narodov, z naraščajočim zanimanjem sledijo življenje drugih in se vedno bolj zavedajo, da pripadajo kot živi člani svetovni skupnosti.

Pastoralna priporočila Dolžnost udeleževati se javnega življenja

Ko smo prišli do tu, znova pozivamo naše otroke, naj aktivno sodelujejo v javni upravi in sodelujejo pri širjenju blagostanja vsega človeškega rodu in svojega lastnega naroda. Razsvetljeni z lučjo krščanstva in pod vodstvom ljubezni je nujno, da z ne manjšim naporom poskušajo doseči, da bodo ustanove gospodarskega, socialnega, kulturnega in političnega značaja, daleč od tega, da bi bile ljudem v oviro, le tem pomagale, da bi postali boljši, tako v naravnem kakor v nadnaravnem redu.

Znanstvena tekma, tehnična usposobljenost, poklicno izkustvo

Da lahko navdihujejo civilno življenje s pravnimi normami in krščanskimi načeli, ni dovolj, da so ti naši otroci polni nebeške luči vere in da jih žene navdušenje za širjenje dobrega; morajo vstopiti v ustanove civilnega živ-

AVE MARIA O ZBORNIKU SV. SLOVENIJE

Majska številka slovenske verske revije „Ave Maria“, ki jo že 55 let izdajajo slovenski frančiškani v Lemontu v Severni Ameriki, je o Zborniku-Koledarju Sv. Slovenije za leto 1963 zapisala naslednje pohvalne ugotovitve:

„Sredi marca smo prejeli Zbornik 1963. Včasih vzame kar tri mesece, da pride knjiga po redni pošti iz Južne Amerike v Združene države. Medtem smo lahko že precej brali o Zborniku 1963. Kdor je kaj napisal o njem, ga priporoča. Za priporočilo je dovolj zadostnih razlogov. Ne le, da je Zbornik knjiga, ki dela čast slovenskemu zamjskemu tisku po svoji zunanosti, tudi po vsebini zasluži priporočilo. Ker smo že v drugih slovenskih publikacijah brali o vsebini Zbornika, ni več potrebno, naštevati naslovov člankov in imena sodelavcev. Najlepše je priporočal Zbornik 1963 časopis, ki je priporočilo o njem napisal, da je v tej publikaciji res to, kar naslov pove. To je zelo dobro priporočilo, zakaj neredko se zgodi, da v knjigi ni, kar človek pričakuje od naslova ali podnaslova. Uredniki Zbornika imajo pred seboj določen cilj, lepo razdeljeno delo pa neprijetno nalogo, da dobe sodelavce, ki bodo pravočasno poslali svoje prispevke. Tekom let so si zagotovili nekaj rednih sodelavcev, kar je za življenje vsake publikacije nujno potrebno.“

V nadaljnjih izvajanih F. navaja sodelavke Zbornika iz Severne Amerike ter priporoča, naj bi se našel nekdo, ki bi opisal tudi ameriško Slovenijo.

SLOVENCIPOSVETU

ZDRUŽENE DRŽAVE SEV. AMERIKE

Proslave sv. Cirila in Metoda. Kakor v ostalih državah, bodo 1100-letnico, odkar sta prišla sv. brata Ciril in Metod oznanjati božjo besedo med Slovane, proslavili tudi Slovenci v ZDA z raznimi prireditvami. Proslavi te važne obletnice so npr. posvečena med drugim tudi vsa letošnja slovenska romanja k Mariji Pomagaj v Lemont. Tu bodo glavne proslave sv. Cirila in Metoda dne 6. in 7. julija. Združene bodo z raznimi cerkvenimi pobožnostmi ter tremi pridigami, ki bodo obravnavale naslednje misli: Sv. Ciril in Metod — apostola Slovanov, sv. Ciril in Metod — apostola verske obnove in sv. Ciril in Metod — priprošnjika za edinost.

KANADA

Verniki obeh slovenskih fara v Torontu bodo imeli skupno telovsko procesijo v nedeljo dne 16. junija na letnem letovišču, ki so ga letos odprli dne 2. junija.

Maja meseca so bile v župni cerkvi Marije Pomagaj v Torontu vsak dan šmarnice. Pri pobožnostih so brali šmarnice o sv. Cirilu in Metodu, ki jih je napisal vseuč. prof. prelat dr. Fran Grivec.

V župnijski dvorani pri Mariji Pomagaj v Torontu so igralci prosvetnega društva Baraga uprizorili Jalnovo

Vsak teden ena

OJ, BRATEC, PIJ, PIJ...

Narodna

Oj, bratec, pij, pij
men ga druga naliž,
nič ga dleč na postavlja,
le prijatlu ga daj.

Bosta pila oba,
in hvalila Boga,
Očeta in Sina
in svetga Duha.

Na zdravje fantov,
na zdravje deklet,
na zdravje prijatlov
po celem svet.

KOROŠKA

Ciril-Metodova proslava na Dunaju ..

Klub slovenskih študentov na Dunaju je za 1100-letnico prihoda slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda priredil skupaj s Hrvaškim akademskim klubom lepo spominsko akademijo.

Akademijo je priredil predsednik Kluba slovenskih študentov Feliks J. Bister, ki je pozdravil vse navzoče, posebno še povabljene goste in zastopnike organizacij ter predavatelja dr. Antea Andorferja. Predavatelj je nato lepo orisal življenje sv. Cirila in Metoda, njuno dela in težave pri njunem misijonskem delovanju.

Za zaključek akademije je nastopil klubiški oktet pod vodstvom Jožka Bučha in tamburaški zbor gradiščanskih Hrvatov.

dramo „Dom“. Predstava je bila 5. maja, naslednjo nedeljo je pa bila v isti dvorani materska proslava z enodejanko „Materina srca“. Poleg članov folklorne skupine Mladinskega kluba so nastopili z rajalnimi točkami tudi otroci slovenske šole.

Letošnje romanje Slovencev v Kanadi v Midlandu je bilo v nedeljo, 9. junija. Udeležba je bila kot v prejšnjih letih tudi letos kar številna.

V Torontu je umrl za rakom Lojze Jereb. Star je bil komaj 35 let. Zapušča ženo in tri male otročičke. Torontski rojaki so ga k zadnjemu počitku spremili v tako velikem številu, da je bil to po mnenju vseh doslej največji slovenski pogreb v Torontu.

Poročili so se naslednji pari: Martin Horvat in Rozina Zerdin, Stefan Smodiš in Marta Kožar ter Jožef in Valentina Plut.

AVSTRALIJA

Melbournski Vestnik je objavil novico „da je že sestavljeno ali pa bo v kratkem postavljeno v Melbournu novo slovensko društvo, ki bo pa imelo verski značaj in bo družilo samo katoliške Slovence.“ Na to novico je tamonjši slovenski dušni pastir p. Bazilij objavil v majske številki Misli odgovor, v katerem zatrjuje, da je dobil po objavi

jim izkazuje potrebna čast, se jih ohranja neokrnjene in se lahko resnično razvija. To bo lahko izvajala ali sama po sebi, če je prilika za to, ali pa tako, da se bodo po vsem svetu postavili pomoči, s pomočjo katerih bodo mogli vladarji vseh narodov izvrševati svojo dolžnost z največjo lahkoto.

Načelo podrejenosti

In kakor je v vsakem narodu potrebno, da se odnosi, ki vladajo med javno oblastjo in državljani, med družinami in vmesnimi ustanovami, razvijajo in usmerjajo po načelu podrejenosti, potem je po istem načelu pametno, da se razvijajo odnosi, ki vladajo med svetovno javno oblastjo vsakega naroda. Ta svetovna oblast mora proučevati in reševati tiste probleme, ki jih prinaša splošna javna blaginja v gospodarskem, socialnem, političnem in kulturnem redu, in katere se zaradi njihove resnosti, razširjenosti in nujnosti smatra za večje, kakor pa tiste, ki jih morajo vladarji posameznih narodov učinkovito reševati.

Tej svetovni oblasti ne pripada omejevanje ali odpovedovati tega, kar pripada javni oblasti vsakega naroda. Nasprotno, treba je poskrbeti, da se na vsem svetu ustvari klima, v kateri bodo mogli ne samo javna oblast, temveč tudi posamezniki in vmesne ustanove z večjo varnostjo dosegati svoje namene, izpolnjevati svoje dolžnosti in zahtevati svoje pravice.

Stvaritve naših časov

Kakor vsi vedo, se je 26. junija 1945 ustanovila Organizacija združenih naro-

dov — znana po kratki OZN — kateri so se pozneje priključili nižji organizmi, sestavljeni iz članov, ki so jih imenovale javne oblasti posameznih narodov; tem so zaupali zadeve velike važnosti, ki zanimajo vse narode sveta in ki se nanašajo na gospodarsko, socialno, kulturno, vzgojno in zdravstveno življenje. Združeni narodi so si zastavili kot bistveni cilj vzdrževati in utrjevati mir med narodi, pospeševati med njimi prijateljske odnose, temelječe na načelih enakosti, medsebojnega spoštovanja in mnogoterega sodelovanja na vseh področjih človeškega sožitja.

Važnost Združenih narodov je jasno razvidna v Splošni deklaraciji človečanskih pravic, ki jih je Glavna skupščina ratificirala 10. decembra 1948. V uvodu te deklaracije proglašajo za ideal, da naj bi vsi narodi in državne oblasti dosegli učinkovito priznanje in spoštovanje teh pavic in odgovarjajočih svobod.

Ni nam prikrito, da so se nekatera poglavja te deklaracije zdela nekaterim manj vredna za odobritev, in ne brez razloga. Vendar mislimo, da je treba to deklaracijo smatrati za prvi korak in uvod v pravno-politično organizacijo svetovne skupnosti, kajti samo v njej se priznava dostojanstvo človeške osebe vseh ljudi in se potrjujejo pravice, da morajo vsi svobodno iskati resnico, se ravnati po moralnih normah, izpolnjevati dolžnosti pravičnosti, zahtevati človeško vredno življenje in druge pravice, ki so s tem v zvezi.

Zato močno želimo, da bi Organizacija združenih narodov mogla vedno

ljenja in v njih razvijati svojo učinkovito akcijo.

Toda, ker se sedanja civilizacija loči od prejšnjih predvsem po znanosti in tehničnih izumih, prav gotovo nihče ne more vstopiti in učinkovito delovati v javnih ustanovah, če nima znanstvenega znanja, tehnične izobrazbe in poklicnega izkustva.

Akcija kot sinteza znanstveno-tehnično-poklicnih elementov in duhovne vrednosti

Treba je imeti pred očmi, da vse te sposobnosti nikakor ne zadoščajo, da bi se odnosi vsakdanjega življenja prilagodili bolj človeškemu postopanju, ki se seveda mora opirati na resnico, se voditi po pravičnosti, se utrditi v medsebojni ljubezni in se običajno razviti v svobodi.

Da bodo ljudje resnično prišli do izpolnjevanja teh nasvetov, morajo delati razumno, prvič izpolnjevati, v proizvajanju zemeljskih dobrin, zakone, lastne vsaki stvari in se ravnati po normah, ki odgovarjajo vsakemu slučaju; drugič, prilagoditi svoja dejanja moralnim zapovedim, se pravi delati tako, kakor se izvršujejo pravice in izpolnjujejo dolžnosti. Še več, razum zahteva, da ljudje, pokorni božjim načrtom za naše zveličanje in glasu svoje vesti, delujejo v življenju tako, da vskladijo v vsej popolnosti svojo znanost, svojo tehniko in svoje poklice z višjimi dobrinami duha.

Vzpostavitev zveze v vernikih med njihovo vero in moralnim vedenjem

Prav tako je ugotovljeno, da v narodih s staro krščansko tradicijo civil-

ne ustanove rastejo obenem z znanstvenim in tehničnim napredkom ter sopolne sredstev za izvršitev katerega koli načrta, toda, da sta se pogostokrat v njih razblinila krščanski namen in navdih.

Zato z vso pravico nastaja vprašanje, kako se je moglo to zgoditi, ko so vendar pri izdajanju teh zakonov ne malo sodelovale in še sodelujejo osebe, ki izpovedujejo krščanstvo in ki, vsaj deloma, resnično živijo svoje življenje po evangelijskih načelih. Vzrok temu mislimo, da je v pomanjkanju vskladenja življenja z vero. Zato je priporočati, da naj se v njih vzpostavi enotnost duha in razuma, nad dejanji, katerih naj istčasno vladata luč vere in moč ljubezni.

Integralni razvoj človeških bitij

Da je pri kristjanih pogostokrat veta v nasprotju z njihovim življenjem, je temu zato, ker ti kristjani ne izpolnjujejo zadosti krščanskih navad in niso dovolj poučeni v krščanski doktrini. Kajti velikokrat in na mnogih krajih se dogaja, da se kristjani ne zanimajo enako za poznavanje vere in za izobrazbo in medtem, ko v znanstveni izobrazbi pridejo do vrhunca, v verski izobrazbi ostajajo le na osnovnih temeljih. Od tod izhaja nujnost, da mora biti oblikovanje naraščajnikov popolno, stalno in izvršeno tako, da se bosta verska kultura in duševno oblikovanje dvigala vzporedno z znanstvenim znanjem in neprestanimi tehničnimi napredki. Nadalje je prav, da se mladino usmerja k izvrševanju poklica, ki ji je najbolj prikladen. (Bo š)

SLOVENCJI PO SVETU

(Nadaljevanje s 3. strani)

omenjenega sporočila „najmanj trideset telefonskih klicev, še več pa osebnih izjav rojakov, ki bi radi postali člani. Nekateri so bili skoro užaljeni, da jih nisem povabil, saj so vendar katoliški Slovenci in redno pri slovenski maši. Bili so presenečeni, ko sem jim povedal, da je poročilo „časopisna raca“. Svoj odgovor p. Bazilij zaključuje z besedami: „Dragi člankar S. M. (če res živi, bi te rad poznal), kaj si hotel povedati s svojo 'novico' in obračunjem patrovih besed? Da pater razbija skupnost in deli duhove? Kaj res uredništvo ne more na boljši način izrabi 'Vestnikovih' strani?“

„Pri kapelici“ je naslov igri, ki so jo slovenski rojaki postavili dne 1. junija na oder v Paddingtonu v Avstraliji. Predstavo je pripravil režiser Ivan Koželj. Po igri je bila vesela družabna prireditel.

Otroci Slomškove šole v Melbourne so 26. maja imeli proslavo materinskega dne. Prireditev je bila ljubka ter je privabila lepo število rojakov. Slovenska šola Simona Gregorčiča v St.

IZ TEDNA V TEDEN

(Nadaljevanje s 1. strani)

prej tako njemu, kakor pred parlamentom govoril nerensico ter da zato odstopa tako kot poslanec kakor tudi kot vojni minister. Angleška vlada sedaj še ne ve, v koliko je bila v tej aferi načeta tudi britanska varnostna služba. Morala je pa biti gotovo, ker je policija začela zapirati razne osebnosti. Afera vojne ministra Profuma je prizadela tudi samo kraljico Elizabeto, ki je hotela svoje zaupanje Profumu pred javnostjo izkazati s tem, da je bila še prejšnji teden skupno z njim in njegovo ženo na konjskih dirkah ter se je dala z njim tudi slikati.

Bodoči predsednik nemške vlade Ludvik Erhard je v izjavi časnikarjem naglasil, da bo sklenil koalicijsko vlado s socialisti samo, če bo to res potrebno. Odločno je zanimal govorice, da bi bil sovražnik Francozov. Dejal je, da smatra za svojo dolžnost, da mora voditi tako evropsko politiko, ki bo temeljila na pravicah in dolžnostih.

Ameriška vlada je dala Indijcem zagotovilo, da ji bo dala tolikšno vojaško pomoč, da si bodo kitajski komunisti v bodoče premislili, če bodo še poskušali z napadi na to državo.

V Čilu bodo imeli prihodnje leto splošne volitve. Politične skupine že sedaj določajo kandidate za predsednika. Najprej so to storili socialisti in komunisti. Njihov kandidat je Salvador Allende. Kot neodvisen desničar je postavil svojo kandidaturu Jorge Prat Echaure. Kandidat kršč. demokratske stranke, ki postaja vedno važnejši in vplivnejši politični činitelj v čilskem političnem življenju, bo predsednik stranke senator Eduardo Frey Montalva, kandidat vladne koalicije radikalov, liberalcev in konservativcev pa najverjetneje senator Julio Duran.

V Brazilu bo pri prihodnjih predsedniških volitvah leta 1965 kandidiral za predsednika tudi Lacerda, sedanjí guverner države Guanabara. Lacerda je

Albansu je pa imela materinsko proslavo v nedeljo dne 2. junija.

Poročili so se: V Clifton Hillu Ivan Biljan in Marija Frank, Rudolf Knežek in Katarina Fras ter Ivan Vukinič in Marica Jankovič; v Newportu Venceslav Ipavec in Irma Gomišek; v Alphingtonu Janez Jernejčič in Anica Plavčak; v North Geelongu Ivan Bole in Lilija Blaško; v Kewu Edvard Lečnik in Angela Zupančič. V matičnih knjigah N. S. W. so pa zapisane naslednje poroke: Vinko Kobal in Adrijana Milena Polanc, Jože Medved in Lojzka Kordan, Alojz Bratina in Hermína Kompara, Gino Markežič in Albina Sculac, Frank Rakušek in Slava Šemper.

Kot znano se z vprašanjem Slomškove beatifikacije bavi v Vatikanu posebna komisija. V zvezi z deloma te komisije je mariborski škof dr. Maksimilijan Držek in imenoval za „postulatorja“ dr. Franca Šegulo. Njegova naloga je stalno zasledovati delo omenjene komisije in vzdrževati z njo stike kakor tudi z javnostjo. Postulator ima pravico za razne države imenovati svoje namestnike „vicepostulatorje“. Za Avstralijo je imenoval za vicepostulatorja p. Odila Hajnska.

znan kot odločen protikomunist in nasprotnik sedanjega predsednika Goularta, kateremu očita, da je s svojo vlado pod komunističnim vplivom. Za predsedniškega kandidata ga je že sedaj določila stranka Demokratska državna zveza.

Štirideset kolumbijskih poslancev je sporočilo vladi zahtevo po nacionalizaciji kolumbijske petrolejske industrije. Do tega koraka jih je napotilo rovarjenje ameriških petrolejskih družb proti kolumbijski petrolejski družbi Empresa Colombiana de Petróleo.

PO ŠPORTNEM SVETU

Finca Penito Nikula je postavil nov evropski rekord v skoku s palico. Preskočil je točno 5 metrov. Poskus zrušiti svetovni rekord Američana Johna Pennella (5,04 m) mu pa ni uspel.

V drugi jugoslovanski nogometni ligi je bil Maribor štiri kola pred koncem prvenstva na tretjem mestu s 30 točkami (11 zmag, 8 neodločenih in 5 porazov). Na prvem mestu sta Trešnjevka iz Zagreba in Čelik iz Zenice s 32 točkami. Drugi slovenski zastopnik Olimpija iz Ljubljane pa v splošnem delu tekmovalja ni dosegel uspehov jesenskega tekmovanja in je na 9 mestu s 23 točkami (8 zmag, 7 neodločenih in 9 porazov).

V Slovenski ligi je imel šest kol pred zaključkom prvenstva kranjski Triglav s 35 točkami že pet točk naskoka pred Ljubljano. Triglav je v 20 tekmah 15 zmagal, 5 tekem pa je igral neodločeno.

Na državnem ekipnem tekmovanju v namiznem tenisu je ekipa Olimpije iz Ljubljane v postavi Vecko, Kern, Grinčar ter Pirčeva, Zrimčeva in Juvančičeva osvojila državno prvenstvo brez poraza.

V prvem kolu za Davisov pokal je Jugoslavija, za katero sta igrala Pilič in Jovanović, premagala s 5:0 reprezentanco Monaka. V drugem kolu se je Jugoslavija srečala z Avstrijo.

OBVESTILA

Slovenska telovska procesija bo v nedeljo, 23. junija, v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji. Ob 10 sv. maši, nato procesija. Oltarje bodo pripravili: 1. San Martín-Florida, 2. Lanús, 3. San Justo, 4. Ramos Mejija.

IV. kulturni večer SKA bo v soboto, 15. t. m., ob 7 pri Bullrichu, Sarandi 41,

Capital. Predaval bo g. dr. Krajnik o „Nerensnihih dilemah“ in resničnem boju za človeka.

Slovenski srednješolski tečaj bo zopet v soboto 15. junija, ob 15.30 v Slovenski hiši.

V Slovenskem domu v Carapachayu bo v soboto, 15. junija, ob 20 predavanje g. dr. Komarja ob desetletnici smrti prelata dr. Odarja. Toplo vabljeni!

SKAD vabi vse akademike in prijatelje na svoj redni sestanek v soboto, 15. junija, ob 19 v Slovenski hiši. Predaval bo g. ing. Albin Mozetič.

Odbor Slovenskega doma v San Martinu je zaradi proslave sv. Alojzija, ki bo 16. junija, preložil otvoritev svojega novega balnišča na nedeljo, 23. junija, popoldne. Ob 15 bo tekma med mladimi in „starejšimi“, ob 16 pa bo otvoritev balnišča. Nato bo na razpolago asado. Koline so tudi preložene. Ne bodo 7. julija, kakor smo javili, ampak 14. julija. V juliju se bo vršila tudi proslava sv. Cirila in Metoda. Nato pa bo v domu tritedenski odborniški tečaj.

V nedeljo, 16. julija, ob 18 bo v župni cerkvi Santa Rita, Boulogne Sur Mer, obletna sv. maša za pok. Jožetom Flančkom s slovenskim petjem.

SDO in SFZ Morón bosta priredila v soboto, 16. junija, ob 19 domobransko proslavo. Na sporedu bodo recitacije, domobranske pesmi in predavanje g. Stan. ka. Bitenca. Fantje in dekleta iz Moróna in okolice lepo vabljeni!

Sestanek zaupnikov Slovenske ljudske stranke bo v nedeljo, 16. junija, popoldne, točno ob pol 10 v dvorani Slomškovega doma. O argentinskih razmerah in bližnjih volitvah bo govoril g. dr. Ramos Mejía, bivši predsednik argent. kršč. demokratske stranke. Poleg tega bodo važna sporočila o najnovejših dogodkih v slovenski politični emigraciji in razgovor o krivičnem ravnanju s koroškimi Slovenci. Na sestanek so vabljeni — ne glede na to, ali prejmejo pismeno vabilo ali ne — vsi tisti, ki sicer redno prejemaajo vabila na te sestanke.

DIO slovenskih dijakov, pozor! V nedeljo, 16. junija, bomo imele prvi letošnji sestanek po sv. maši v Slov. hiši, kjer bo predaval g. Zorko Simčič.

Slov. kat. akad. starešinstvo sporoča svojemu članstvu, da bo prihodnji sestanek v soboto, 22. t. m. v Slovenski hiši ob 19. Kdor ne bi prejel pismenega vabila, naj upošteva kot tako to obvestilo. Posebej še vabljeni tisti starešine, ki so končali študije na tujakšnji univerzi.

Vsem rojakom, ki bodo prihiteli v nedeljo, 23. junija, v Ramos Mejijo, sporočamo: Po procesiji v Don Boscobu bo v Slomškovem domu pripravljen asado. Po kosilu se bo vršilo nagradno kegljanje. Starše vabimo, da prihitijo z otroci, ker bomo zanje ob 15 vrteli otroške filme in predvajali skioptične slike.

III. prosvetni večer v Slomškovem domu, ki bo dne 22. junija ob 7 zvečer bo posvečen žrtvam komunistične revolucije v Sloveniji. Na sporedu je predavanje „...Ne pozabite nas nikdar“ g. Ivana Korošca, nastop šolskih otrok in petje Ramoškega pevskega zbora.

Krožek SDO in odesk SFZ iz San Martina bosta imela spominsko proslavo za padle protikomunistične borbe v nedeljo, 30. junija, po sv. maši v prostori Slov. doma v San Martinu. Vabljeni članstvo obeh organizacij ter tudi ostali fantje in dekleta iz sanmartinskega področja.

Odbor za prireditev spominske proslave za padle junake iz Turjaka in Grčaric obvešča vse slovenske organizacije in vse rojake, da se bo vršila v nedeljo, 15. septembra, celodnevna spominska proslava s polaganjem venca na grob generala San Martina, sv. mašo in spominsko akademijo. Ob tej priložnosti bo izšel poseben zbornik. Odbor prosi vse tiste, ki imajo fotografije borev iz Turjaka in Grčaric,

da mu jih posodijo zaradi objave v zborniku. Fotografije s podatki naj se pošljejo na naslov: Stanko Bitenc, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

SLOV. DOM V SAN MARTINU
sporoča, da je

OTVORITEV BALINIŠČA

združena z asadom

PRELOŽENA

na nedeljo, 23. junija popoldne

Ob 15 tekma med fanti in

„starejšimi“ člani doma

Ob 16 otvoritev balnišča

Nato „ASADO“ (jagenjski na raznjo in drugo) po lastnih cenah in prosta zabava

(Najboljši prijatelj v brezposelnosti je hranilna vloga v

SLOVENSKO HRANILNICO
Z. Z. O. Z.

Av. San Martín 263 — Ramos Mejía

Uradne ure: ob sobotah 16—20

Dežurna: ob nedeljah 9—11

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. Baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827 Buenos Aires

LOJZE NOVAK

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO BUCARI & GALLETTI

Avda de Mayo 302

Ramos Mejía

T. 658-7083

Vse za dom, in kot vedno, najboljša kakovost in najboljše znamke TV, hladilniki, šivalni in pralni stroji, štedilniki itd. Cenjenim odjemalcem sporočamo, da tudi že lahko postrežemo z najboljšimi pohištvi vseh slogov, kakor tudi z veliko izbiro kuhinjskega pohištva po najugodnejših cenah in z dolgoročnim odplačevanjem.

Naša ponudba TV velikega aparata (gran angular), sestavljen iz najboljšega uvoženega materiala po 1500 pesov na mesec.

Obiščite nas in prepričajte se!

Vsem znancem in prijateljem sporočamo žalostno novico, da je dne 2. junija ob 9 zjutraj pri mestu Azul (Pcia. Buenos Aires) tragično preminula družina

KLEMENČIČ

Josip, Milena, Joško, Andrejček in Janeček

Priporočamo jo v trajen spomin.

Žalujejo:
hčerka Bernardka,
sestra Nada in
sovaščani iz Rakeka

Buenos Aires, Ljubljana.

IVAN PREGELJ:

Otroci sonca

VIII.

„Imenitno si povlekla Meto,“ je rekla Helena, a Slavica je samo z roko zamahnila. Potožila je, da je trudna, da jo glava boli in da ne bo večerjala. Meta ji je skuhala lipovca z medom. Mati ji je ljubeče potegnila križ čez čelo. Preden je šla.

Zunaj se je bilo nebo na gosto pooblačilo. Večerilo se je zgodaj. Težko je ležalo v zraku in na dušah. Voda je grgrlala iz cevi v korito sredi trga. kakor vselej ob južni.

„Povodnji dobimo,“ je rekel Košir Pozniku, „bojim se za jez. Že spomladi je komaj prenesel. Risal mi boš, pa se lotim poprave kar pozimi. maj stane kar hoče.“

Slavica je buljila v somrak. Pismo, ki ga je bila dobila, je bila strgala, a kar je prebrala, ni hotelo utihniti:

„Gospodjice, ljubim Vas, ljubim očajno. Zasto pobegoste?... Vaš nesrečni južni brat!“

„Zakaj sem bežala?“ je trpela deklica. „Zato, ker si bil sirov, nasilen, da sem se te komaj s sabljo ubranila.“

Vroč, obilne solze so jo polile. Iskala je k Bogorodici, ki je tonila v mraku. Zunaj nekje daleč je zagrmelo... Rahlo je začelo deževati...

57

Soparica, ki je pritiskala na možgane in dušila sapo. Je ležala vso noč do prve medle zore. Vso noč je voda kar tepla izpod neba na zemljo. Medli bliski so svetili. Niso bili ostri poletni treski, goreli so motno od vseh strani. Kadar se je dramil grom, se je votlo, od daleč, kakor jeka od Peči, kjer so se gnetli in gatali oblaki, padali v globoke grape, zaganjali se preko visokih senožeti nad dolinska polja, na ceste in bivališča. Šum ploskajočega dežja je preglašal vedri šumot korita sredi trga.

Pozno se je zbudila zora v megli in dežju, ki je ležal globoko v dolini, da ni bilo skoraj nič razgleda. Sredi dne se je znova stemnilo, začelo spet tepsti na ceste, da so vstajali iz luž umazani mehurčki in so vode lile s trga po bregu mimo Koširjevih hlevov, mimo pralnice in mlekarne v laz in sadnjak in se gubile v tolsti travi nad čermi, ki so označevale globoko zajedeno strugo. Proti večeru se je za dobro uro nekam prevedrilo in ohladilo. Okoli desetih ponoči je bilo znova. Kadar se je nalič za trenotek umiril, je že jasno jekalo od mlina. Vođe so rastle in ker so rastle v temi, je bilo še strašnejše.

Nekaka mrzlična zanosnost se je ob teh glasovih polastila celo odraslim ljudem. Otroci so z nemim občudovanjem poslušali za besedo staršev, bali se vode in si je želeli še višje, vsaj na cesto ob mostu, vsaj do hleva pri Melanu, kakor takrat, ko je bil stari oče še mlad. Zamolklo bobnenje povodnji, ki je vstajala kakor nečista zver po svoji žrtvi, jih je dramilo iz spanja. Vzdrnilo je tudi bolešno in božastno dvanaajstletno Tončko. Vstala je ob stari materi, ki je hropila v težkem snu, in poslušala napeto, trepetajočo. Pa je kakor videla:

„Že je pokrila voda Koširjev mlin, že je zalila štefajave travnike. O jej, to bo mesla drobilja in lesu!“

Ob treh zjutraj so vstali v medlem svitu možje, da pojdejo loviti drva. Težki koraki so se oglašali na cesti med hišami, hiter odgovor na vprašanja je udaril v okna:

„Vsa črna je. Viduči lovi že eno uro.“

Pozno se je danilo. Nad dolino se je premetavala nevihta, grmel je iz oblaka v oblak. Visoko v hribih se je oglašal šum vetrov. Kakor za odrešenje je jeknil jutranji zvok. Deževje je bilo dozorelo v svoj višek, nečista zver v globoki strugi je divjala in vpila po krvi in žrtvi.

Takrat je vzela dvanaajstletna Tonč-

ka grablje, da bi šla loviti drobilj. Še na zajtrk je pozabila...

*

..V deževen plašč odeta, s pokrivalom čez glavo je stala Slavica s Poznikom na bregu ob mlinu in gledala v motno valovje, ki se je bilo dvignilo nizko iz dna visoko do roba. Povodenj je potresala kameniti breg, glušila vsak glas in dvigala peno in meglo. Deklica si je upala prav na rob. Poznik je stopil za njo:

„Pazi se, stena je spolzka!“

Obrnila je vanj svoj sladki obrazek pod mičnim pokrivalom:

„Ah kaj, midva sva skusila že hujše.“

Prikimal je z nasmehom in se živje domislil tistih strašnih trenotkov, ko je pred petimi leti trgal to sladko življenje iz povodnji in blaznih rok zno-relega nasilneža.

„Tu sem stala, ko me je zgrabil,“ je kazala Slavica. „Tu je omahnil striček, Ti si bil gori ob bezgovem grmu. Kdaj si dospel tako naglo? Ali si padel sem doli?“

„Ne vem,“ je odvrnil mehko, „a še vedno čujem, kakor takrat tvoj glas: ‘Krvavec, France!’“

„Takrat sem bila tvoje pomoči potrebna,“ je rekla deklica, „zdaj bi si znala pomagati sama.“

„Ali zato, ker se sabljati znaš?“ se je pošalil. Pa ga je navidez preslišala

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

T. E. 69-9503

Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N 3834
Registro Nacional de la Propiedad Intellectual No. 688.209	

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1963: za Argentino \$ 650.—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev. Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T.E. 33-7213

ALOJZIJEVA PROSLAVA

SLOVENSKIH ŠOLSKIH OTROK

Spored:

1. Sv. maša s skupnim sv. obhajilom
2. Otroška igrice: SIROTA JERICA katero bodo igrali otroci slov. šolskega tečaja iz Slovenske vasi v Lanúsu.

Čas: nedelja, 16. junija, ob 16

Kraj: Slovenska dvorana na Ramón Falcónu 4158.

Lepo vabljeni!